

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-060-182-25

Druk nr 1452

Warszawa, 7 lipca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
przedstawiam Sejmowi

- wniosek Rady Ministrów o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy państwowej z Republiką Białorusi.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Prezes
Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

RM-060-182-25

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

W N I O S E K

o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy państwowej z Republiką Białorusi

W związku ze zbliżającym się upływem okresu obowiązywania czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, wprowadzonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 390) i przedłużonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie przedłużenia czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 673), wobec nieustania przyczyn wprowadzenia tego ograniczenia, na podstawie art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, 389, 619 i 621), Rada Ministrów wnosi o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie z dniem 25 lipca 2025 r. okresu jego obowiązywania, na odcinku granicy, na którym zostało ono wprowadzone, tj. na granicy państwowej z Republiką Białorusi, na czas oznaczony, wynoszący 60 dni.

Z poważaniem,

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Ograniczenie prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zostało wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 390) na granicy z Republiką Białorusi na okres 60 dni od dnia wejścia rozporządzenia w życie, tj. do dnia 25 maja 2025 r.

Zgodnie z art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jeżeli pomimo zbliżającego się upływu okresu obowiązywania czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie ustały przyczyny wprowadzenia tego ograniczenia, okres jego obowiązywania może zostać przedłużony, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 60 dni, po wyrażeniu przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na to przedłużenie.

Po wyrażeniu przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody, Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie przedłużenia czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 673) przedłużyła okres obowiązywania wspomnianego ograniczenia na okres kolejnych 60 dni, tj. do dnia 24 lipca 2025 r.

W ocenie Rady Ministrów nie ustały przyczyny wprowadzenia ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, określone w art. 33a ust. 1 ustawy, w związku z czym jest zasadne przedłużenie okresu obowiązywania tego ograniczenia: w dalszym ciągu ma miejsce instrumentalizacja (w rozumieniu art. 2 pkt 6a ustawy¹⁾), podejmowane w ramach instrumentalizacji działania stanowią poważne i rzeczywiste zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa, a wprowadzenie ograniczenia jest niezbędne do zapobieżenia temu zagrożeniu. Jednocześnie podejmowane dotąd środki okazały się niewystarczające do wyeliminowania zagrożenia.

¹⁾ Zgodnie z art. 2 pkt 6a ustawy instrumentalizacja oznacza prowadzenie przez państwo graniczące z Rzeczypospolitą Polską lub inny podmiot działań zmierzających do umożliwienia przekroczenia przez cudzoziemców wbrew przepisom prawa granicy zewnętrznej w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 77 z 23.03.2016, str. 1, z późn. zm.), w szczególności z użyciem przemocy wobec funkcjonariuszy służb państwowych oraz żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej chroniących tę granicę lub w połączeniu z niszczeniem infrastruktury granicznej, mogących skutkować destabilizacją sytuacji wewnętrznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Aktualna sytuacja migracyjna na granicy zewnętrznej Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż pomimo stałego i kompleksowego wzmocnienia sił i środków oraz zabezpieczenia technicznego w postaci modernizacji zapory na granicy z Republiką Białorusi, w dalszym ciągu ma miejsce presja migracyjna o znaczącej skali, co powoduje konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia stabilizacji sytuacji wewnętrznej w Polsce, a przez to także w całej Unii Europejskiej.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 29 czerwca 2025 r. zostały odnotowane 15 022 próby nielegalnego przekroczenia granicy polsko-białoruskiej. Na skutek agresywnych zachowań migrantów, aktywnie wspomaganych przez funkcjonariuszy białoruskich, utrzymuje się stan zagrożenia bezpieczeństwa funkcjonariuszy i żołnierzy pełniących służbę na odcinku granicy z Republiką Białorusi. Wciąż dochodzi do niebezpiecznych sytuacji, podczas których agresywni cudzoziemcy atakują w różny sposób polskie patrole – rzucają kamieniami, butelkami, tłącymi się konarami, cegłami oraz kijami z przymocowanymi nożami i gwoździami. Regularnie dochodzi do niszczenia elementów zapory granicznej. Białoruskie służby państwowe aktywnie współuczestniczą (w sposób skryty lub jawny) w atakach na żołnierzy, policjantów i funkcjonariuszy Straży Granicznej, wykonujących zadania w zakresie ochrony granicy państwowej. Odnotowywane są liczne przypadki bezpośrednich ataków ze strony przedstawicieli służb białoruskich przez celowanie z broni palnej, rzucanie kamieniami w służby polskie obecne na linii granicy, oślepianie laserami czy też silnym światłem stroboskopowym i uniemożliwianie w ten sposób zapobiegania próbom nielegalnego przekraczania granicy przez migrantów. Działania takie niosą ze sobą bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia funkcjonariuszy i pracowników służb państwowych oraz żołnierzy i pracowników Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wykonujących zadania służbowe na granicy, a także dla osób postronnych. Dodatkowo białoruscy funkcjonariusze prowadzą stałą obserwację działań polskich służb, niejednokrotnie odwracając ich uwagę od miejsc, w których aktualnie jest realizowany przerzut osób.

Jednocześnie zauważa się, że funkcjonowanie instrumentu prawnego w postaci czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na polsko-białoruskim odcinku granicy w widoczny sposób przyczynia się do zapobiegania destabilizacji sytuacji wewnętrznej w Polsce i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, zamierzonej jako skutek wykreowanej przez państwo trzecie graniczącej z Polską sztucznej presji migracyjnej.

Stosowanie przedmiotowego rozwiązania prawnego przynosi więc pożądaný skutek w odniesieniu do presji migracyjnej, zmniejszając liczbę osób wnioskujących o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 29 czerwca 2025 r. zaobserwowano zmniejszenie się presji migracyjnej na granicy polsko-białoruskiej, na co wskazuje spadek o ponad 26% liczby prób nielegalnego przekroczenia granicy, w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego (spadek z 20 424 do 15 022 prób nielegalnego przekroczenia granicy).

Od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, wydanego na podstawie przepisów ustawy, wprowadzonych ustawą z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 389), znacząco spadła liczba wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyjmowanych przez organy Straży Granicznej na odcinku granicy, na którym jest stosowane to ograniczenie.

W okresie od dnia 27 marca (tj. od wprowadzenia ograniczenia prawa do składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej) do dnia 29 czerwca 2025 r.:

- nie przyjęto wniosków od 47 cudzoziemców,
- przyjęto 35 wniosków od cudzoziemców z tzw. grup wrażliwych.

Dla porównania, w okresie od dnia 27 lutego do dnia 26 marca 2025 r. liczba przyjętych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej wyniosła 162, obejmując łącznie 189 osób.

Powyższe pozwala wnioskować, że zastosowanie rozwiązania prawnego polegającego na wprowadzeniu czasowego ograniczenia prawa do składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na odcinku granicy polsko-białoruskiej przynosi pożądané skutki – przede wszystkim oddziałuje w sposób prewencyjny, utrudniając wykorzystywanie procedury ochrony międzynarodowej do przekroczenia granicy i legalizacji pobytu w Polsce celem dalszej podróży do państw członkowskich Unii Europejskiej.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się kolejne przedłużenie okresu jego obowiązywania, na odcinku granicy, na którym zostało ono wprowadzone, tj. na granicy państwowej z Republiką Białorusi, na czas oznaczony, wynoszący 60 dni. Wskazanie na maksymalny dopuszczalny okres ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej znajduje uzasadnienie w braku przesłanek pozwalających sądzić, że zjawisko instrumentalizacji ustanie wcześniej. Wskazanie całego odcinka granicy z Republiką

Białorusi ma uzasadnienie w aktualnym występowaniu instrumentalizacji na całej długości tej granicy.

Ponieważ nie ustała przyczyna wprowadzenia przedmiotowego ograniczenia, a presja migracyjna nadal jest znaczna, wystąpienie Rady Ministrów o udzielenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na odcinku, na którym jest ono obecnie stosowane, należy uznać za uzasadnione.